
Preventivní program školy

šk. rok 2023/2024

ZŠ a MŠ Jarov

Obsah

Preventivní program školy	3
Základní údaje o škole	3
Charakteristika školy	4
Vnitřní zdroje	6
Vnější zdroje	6
Monitoring	6
Cíle minimálního preventivního programu	7
Aktivity minimálního preventivního programu pro jednotlivé cílové skupiny	10
Evaluace	17
Kvalitativní a kvantitativní hodnocení	17
Školní program proti šikanování, kyberšikaně	19
Krizový plán školy při výskytu rizikového chování ve škole	24
Preventivní program – školní neúspěšnost	34
Závěr	38
Seznam příloh	39

Preventivní program školy

Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola a mateřská škola Jarov, Praha 3, V Zahradkách 48/1966
Jméno a příjmení ředitele	PaedDr. Stanislav Šebl
Telefon na ředitele	284 860 650
E-mail na ředitele	sebl@zsjarov.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Kateřina Petřinová		
Telefon	284 860 650		
E-mail	petrinova@zsjarov.cz		
Specializační studium	Ano ☒	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání	VISK		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Radka Žáková		
Telefon	284 860 650		
E-mail	zakova@zsjarov.cz		
Specializační studium	Ano	Studuje	Ne ☒
Realizátor vzdělávání			

Jméno školního psychologa	K 4. 9. 2023 není tato pozice ve škole obsazena.
---------------------------	--

Školní preventivní program vychází ze školní preventivní strategie, z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016, z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010–28, z vyhlášky MŠMT ČR č. 179/2016 Sb. Důležitou součástí Metodického doporučení MŠMT jsou přílohy, které poskytují praktický návod ředitelům škol a školním metodikům prevence při výskytu rizikového chování ve škole.

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	10	285	26
ZŠ - II.stupeň	0	0	0
Víceleté gymnázium	0	0	0
4leté gymnázium	0	0	0
SŠ – ostatní	0	0	0
Celkem na škole	10	285	26

Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Jarov je školou neúplnou. Vzdělává žáky mladšího školního věku (1. - 5. postupný ročník). Školu navštěvuje celkem 285 žáků, z toho 210 žáků navštěvuje zároveň i školní družinu. Ve škole pracuje 26 pedagogických pracovníků (18 pedagogů, 5 vychovatelů, 1 pedagog v kombinaci učitel - vychovatel a 2 pedagogové v kombinaci vychovatel - asistent pedagoga).

Areál školy leží v širším centru Prahy, v městské části Žižkov. V okolí se nachází téměř všechny typy městské zástavby. Nedaleké parky (Židovské pece, Malešický park, Parukářka, Třešňovka, Balkán ad.) skýtají možnosti pro přírodovědné vycházky i tělesnou výchovu. Bohužel jsou zároveň i místy s častějším výskytem rizikových osob (lidé bez přístřeší, osoby užívající omamné látky). V blízkosti školy je umístěna ubytovna pro sociálně znevýhodněné osoby. V zimním období je nedaleko školy otevřeno krizové centrum a noclehárna pro osoby bez přístřeší, které se po celý den ve zvýšené míře pohybují v okolí školy.

Areál základní školy je tvořen hlavní budovou (vč. tělocvičny) a přilehlou budovou školní družiny. Realizace výukových, volnočasových i preventivních aktivit probíhá v obou budovách. V těsné blízkosti budovy ZŠ se nachází mateřská škola. Obě budovy jsou spojeny společnými venkovními prostory (dětské hřiště, travnaté hřiště).

Škola je materiálně i technicky velmi dobře vybavena (odborná jazyková učebna, PC učebna, žákovská knihovna, jídelna, budova družiny, sauna). Ve třídách jsou k dispozici interaktivní tabule.

Školu navštěvují žáci ze spádové oblasti. V posledních letech řešíme převis zájemců o docházku do naší školy. Je to způsobeno především masivní výstavbou nových sídlišť nedaleko školy a tzv. školskou turistikou.

Sociální rozvrstvení žákovské populace je pestré – od mnohých žáků, kteří se potýkají se sociokulturním znevýhodněním k jedincům, jejichž rodiče patří mezi dobře finančně zajištěné a jejichž životní standard se pohybuje v nadprůměru.

Školu navštěvují i žáci cizí státní příslušnosti. Postupně zaznamenáváme nárůst jejich počtu, což souvisí se stěhováním cizích státních příslušníků do nových sídlišť v okolí školy. Ne všechny děti se daří úspěšně adaptovat na naše školní podmínky. Proto realizujeme pro cizince jazykovou přípravu a ve zvýšené míře komunikujeme se zákonnými zástupci, aby jazykové či kulturní odlišnosti nepůsobily žádné výrazné problémy. K 4. 9. 2023 školu navštěvují 4 žáci – uprchlíci z válkou postižené Ukrajiny. V současné době tvoří žáci s odlišným mateřským jazykem asi 27% všech žáků školy.

Ve škole je volný pohyb žáků, na velkou přestávku chodí všichni ven do atria školy.

Nejrizikovějším prostředím jsou WC, chodby, šatny a areál atria, při distanční výuce online prostředí. Žáci jsou opakovaně na předcházení rizikovému chování upozorňováni (hlášení, informace třídních učitelů), učitelé aktivně vykonávají dozory, byly posíleny dozory při odchodu žáků, vstupy do školy jsou monitorovány kamerami. Při distanční výuce byli a event. budou žáci opakovaně upozorňováni na rizika spojená s aktivitami v kyberprostoru.

Školní řád je vytvořen přímo specificky pro žáky (mladšího školního věku) školy, je rozpracován v pravidlech chování jednotlivých tříd. Žáci jsou s ním pravidelně seznamováni.

Školní vzdělávací program Jarov – Malá škola pro všechny je opřen o etickou a environmentální výchovu a výchovu ke zdraví.

Školní preventivní program je opřen hlavně o práci učitelů, vychovatelů školní družiny a subjektů mimoškolního vzdělávání.

Poradenské služby pro žáky, zákonné zástupce a pedagogy v rámci školního poradenského pracoviště zajišťují:

Mgr. Radka Žáková – výchovný poradce

Mgr. David Hovorka – speciální pedagog

Mgr. Kateřina Petřinová – metodik prevence

Konzultační hodiny členů preventivního týmu jsou dle telefonické nebo emailové dohody.

Prevence rizikového chování žáků je součástí komplexního výchovného působení celého pedagogického sboru. Jeho základem je klidné a věcné řešení drobných každodenních problémů, přiměřené a výchovně

účinné reakce na běžná porušování školního řádu a promyšlená strategie předcházení závažnějším rizikovým jevům, případně jejich neodkladné řešení i v součinnosti se školním poradenským pracovištěm.

Vnitřní zdroje

Učitelé mají k dispozici odbornou metodickou knihovnu, odebírají pedagogické tiskoviny. Přehled informačních zdrojů je přílohou č. 2 tohoto dokumentu.

Webové stránky školy (www.zsjarov.cz) a webová aplikace Bakaláři (vč. e-žakovské knížky ve 2. – 5. ročníku) umožňují vedení školy i jednotlivým učitelům informovat rodiče o aktuálním dění ve škole. Důležité zprávy vyvěšujeme i na nástěnku školy a žáky informujeme pomocí školního rozhlasu.

Vnější zdroje

Vnější zdroje jsou uvedeny v přílohách č. 2, 3, 4 a 5 tohoto dokumentu.

Monitoring

Při plánování preventivních aktivit vycházíme z vlastního pozorování, z dokumentace třídních učitelů a vychovatelů školní družiny, z podnětu samotných žáků či rodičů nebo zákonných zástupců. V pravidelných intervalech škola realizuje v náhodně vybraných třídách sociomapování, které má za cíl srozumitelně a přehledně vytvořit aktuální obraz vztahů ve třídě. Třídní učitel tak získá návod k podpoře méně zapojených dětí, zlepšení problematických vztahů, zefektivnění výuky. To vše může využít nejen v běžné výuce, ale i v preventivní práci, např. při plánování třídnických hodin.

Vzhledem k tomu, že naše škola vzdělává žáky mladšího školního věku (6 - 12 let), zatím se nesetkáváme se závažnými projevy rizikového chování. Důvodem může být také otevřenost a rodinné prostředí, které ve škole panuje.

Jako nejpalčivější problém se nám jeví vztahy mezi žáky. Někteří žáci nejsou zvyklí komunikovat, neshody řeší v první řadě agresí a konfliktem, neumí pracovat v týmu. Tyto problémy se snažíme řešit na úrovni jednotlivých tříd v rámci projektových dnů a povinných třídnických hodin, event. ve spolupráci se školním metodikem prevence a výchovným poradcem. Někteří žáci mají problém s přijetím a dodržováním dohodnutých pravidel, což se poté odráží na celkovém klimatu třídy.

Dalším problémem je komunikace se zákonnými zástupci žáků (nejednotná očekávání rodičů a školy, nepřiměřené požadavky ze strany rodičů nebo naopak pasivní postoj rodičů ke škole).

Ve škole se objevují i značné sociální rozdíly mezi žáky.

V souvislosti s mimořádnými opatřeními kvůli COVID-19 jsme se v minulých letech potýkali i se sociální izolací některých žáků, psychickými problémy žáků (dlouhodobý pobyt doma, ztráta zaměstnání rodičů, zhoršení rodinných vztahů, využívání volného času apod.). Nyní očekáváme a jsme připraveni předcházet obtížím s adaptací především žáků – uprchlíků z Ukrajiny.

Preventivní aktivity školy směřujeme v posledních letech také k podpoře a posílení žákovských kompetencí v oblasti používání moderních technologií. Žáci používají různé internetové aplikace a technologie v čím dál nižším věku, s čímž jsou spojena i zvýšená rizika – ať už v oblasti závislostí nebo kyberšikany. Ve čtvrtých a pátých ročnících také posilujeme výuku mediální výchovy.

Cíle minimálního preventivního programu

Na základě analýzy současného stavu, ve shodě s dlouhodobými cíli školy a školním vzdělávacím programem posilujeme a upevňujeme program etické výchovy ve škole. V souladu s jeho jednotlivými stupni učíme žáky otevřeně a přiměřeně komunikovat své negativní i pozitivní city a usměrňovat agresivní formy chování. Učíme žáky bezpodmínečně přijímat ostatní i s jejich odlišnostmi, učíme je hledat a oceňovat kladné stránky druhých, vžívat se do jejich situace. Posilujeme v našich žácích přiměřené sebevědomí a sebehodnocení. Očekáváme, že tímto budeme minimalizovat rizika vzniku šikany a dalších negativních jevů. V minulých obdobích se tento postup ukázal z hlediska výskytu šikany jako efektivní, proto jej budeme i nadále upevňovat a prohlubovat.

Cíl:	Zvýšit odolnost žáků vůči rizikovému chování
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ počet vzdělávacích programů na dané téma / počet žáků účastnících se těchto programů ○ počet řešených případů rizikového chování ○ zpětná vazba od účastníků i realizátorů preventivních aktivit
Zdůvodnění cíle:	Jen včas a správně informovaný žák může adekvátně řešit náročné životní situace a podílet se na vytváření zdravého životního stylu.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí s posilováním schopnosti bránit se projevům rizikového chování zdravým a sociálně akceptovatelným způsobem a vytvářením postojů zabráňujících vzniku závislostí.

Cíl:	Vytvořit pozitivní sociální klima ve třídách a tím i v celé škole. Posílit komunikační dovednosti, zvýšit sociální kompetence, formovat postoje k hodnotám, rozvíjet pozitivní sebehodnocení.
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ počet vzdělávacích programů na dané téma / počet žáků účastnících se těchto programů ○ počet kázeňských opatření ○ atmosféra ve třídách i škole (sociometrie) ○ žáci se optimálně orientují v sociálních vztazích, zodpovídají za své chování, rozvíjí vlastní aktivity a tvořivost ○ pozitivní sebehodnocení žáků
Zdůvodnění cíle:	Osvojení si správných komunikačních dovedností je předpokladem úspěšného řešení konfliktů a zvládnání zátěžových situací.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí s vytvářením pozitivního sociálního klimatu ve škole, budováním důvěry a pocitu bezpečí.

Cíl:	Posílit vztahy mezi školou a rodiči, předcházet vzniku nedorozumění
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ kvalita komunikace mezi rodinami a školou, zpětná vazba od rodičů
Zdůvodnění cíle:	Společné působení školy a rodiny všestranně rozvíjí osobnost žáka.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se snahou o větší spolupráci školy s rodiči žáků.

Cíl:	Adaptovat žáka na školu
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ počet žáků účastnících se adaptačního programu ○ bezproblémový přechod z předškolních institucí do ZŠ ○ pozitivní klima v prvních třídách ○ rychlý přechod žáků z prázdninového do školního režimu nebo z distanční formy vzdělávání na prezenční ○ adaptace třídních kolektivů na příchod nových žáků – uprchlíků z Ukrajiny
Zdůvodnění cíle:	<p>Zjednodušení přechodu z mateřské do základní školy umožní rychlejší a efektivnější přizpůsobení se požadavkům základní školy.</p> <p>Adaptační kurzy u starších žáků zase zjednoduší přechod z prázdninového do školního režimu, event. z distanční na prezenční formu vzdělávání.</p> <p>Období adaptace také umožní lépe začlenit žáky – uprchlíky z Ukrajiny – do jednotlivých tříd.</p>
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí s vytvářením pozitivního sociálního klimatu ve škole, budováním důvěry a pocitu bezpečí.

Cíl:	Získat prostředky na primární prevenci z rozvojových programů a grantů
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ množství získaných finančních prostředků pro realizaci programů primární prevence
Zdůvodnění cíle:	Omezený rozpočet školy umožňuje realizovat pouze malé množství placených programů primární prevence.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se zajištěním kvalitních a ověřených programů primární prevence.

Cíl:	Posílit kompetence pedagogického sboru při výuce etické výchovy a při předcházení rizikovému chování ve škole; osobnostně sociální rozvoj pedagogů
Ukazatele dosažení cíle:	<ul style="list-style-type: none"> ○ počet vzdělávacích akcí / počet proškolených pedagogů ○ zpětná vazba od pedagogů
Zdůvodnění cíle:	Jen učitel, který cítí jistotu v dané problematice, může připravovat kvalitní a efektivní programy pro žáky.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl souvisí se zvyšováním profesní připravenosti pedagogického sboru.

Aktivity minimálního preventivního programu pro jednotlivé cílové skupiny

a) pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	Osobnostně sociální rozvoj pedagogů (komunikace s rodiči, syndrom vyhoření u pedagogů, týmová spolupráce, formativní hodnocení, klima třídy, wellbeing a psychohygienu...)
Stručná charakteristika	Kurzy budou voleny na základě zájmu a potřeb jednotlivých pedagogů z oblasti jejich osobnostně sociálního rozvoje.
Realizátor/lektor	Akreditované vzdělávací společnosti
Počet proškolených pedagogů	3
Počet hodin	8 (pro každého pedagoga)
Termín konání	v průběhu celého školního roku

Název a odborné zaměření vzdělávání	Setkání školních metodiků prevence
Stručná charakteristika	Pravidelná setkání ŠMP spádové oblasti, monitoring situace na školách, sdílení zkušeností, představení organizací poskytujících preventivní péči.
Realizátor/lektor	PPP pro Prahu 3
Počet proškolených pedagogů	1
Počet hodin	6
Termín konání	v průběhu celého školního roku

b) žáci

Název programu	Chováme se bezpečně (1. ročník) Nejsme jen spolužáci, ale i kamarádi (2. ročník)
Typ programu	Interaktivní semináře
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je upevňovat v žácích zásady bezpečnosti, nabídnout alternativní formy chování v potenciálně nebezpečných situacích, posilovat zdravé postoje formou her a nácviků řešení modelových situací.
Realizátor	škola
Cílová skupina	1. - 2. ročník
Počet žáků v programu	119
Počet hodin programu	2 hodiny pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámení žáků s projevy rizikového chování, zvýšení jejich odolnosti vůči rizikovému chování. Rozvoj sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí, formování postojů k hodnotám, pozitivní sebehodnocení.
Ukazatele úspěšnosti	Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace (ověření správného postupu). Počet řešených situací dané problematiky. Pozitivní atmosféra ve třídách i celé škole.
Termín	1. pololetí šk. roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová

Název programu	Nikotín mě neláká (3. ročník) Bavím se i bez alkoholu, Jak se nestát závislým na počítači (4. ročník) Bezpečně na internetu, Jak se bránit kyberšikaně (5. ročník)
Typ programu	Interaktivní semináře
Stručná charakteristika programu	Cílem programu je upevňovat v žácích zásady bezpečnosti, nabídnout alternativní formy chování v potenciálně nebezpečných situacích, posilovat zdravé postoje formou her a nácviků řešení modelových situací.
Realizátor	o. s. Život bez závislostí
Cílová skupina	3.- 5. ročník
Počet žáků v programu	166
Počet hodin programu	ve 3. ročníku 2 hodiny pro každou třídu, ve 4. a 5. ročníku 4 hodiny pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámení žáků s projevy rizikového chování, zvýšení jejich odolnosti vůči rizikovému chování. Rozvoj sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí, formování postojů k hodnotám, pozitivní sebehodnocení.
Ukazatele úspěšnosti	Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace (ověření správného postupu). Počet řešených situací dané problematiky. Pozitivní atmosféra ve třídách i celé škole.
Termín	1. pololetí šk. roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová

Název programu	Kočíčí zahrada
Typ programu	Interaktivní semináře
Stručná charakteristika programu	Program zaměřený na rozvoj sociálních dovedností dětí v rámci prevence rizikového chování.
Realizátor	škola
Cílová skupina	1. ročník
Počet žáků v programu	60
Počet hodin programu	14 hodin pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámení žáků s projevy rizikového chování, zvýšení jejich odolnosti vůči rizikovému chování. Rozvoj sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí, formování postojů k hodnotám, pozitivní sebehodnocení.
Ukazatele úspěšnosti	Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace (ověření správného postupu). Počet řešených situací dané problematiky. Pozitivní atmosféra ve třídách i celé škole.
Termín	2. pololetí šk. roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová

Název programu	Adaptace žáka na školu
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Adaptace žáka na školní prostředí, vytvoření bezpečného prostředí pro přechod z mateřské školy do školy základní, pro přechod z prázdninového do školního režimu a pro přechod z distanční formy vzdělávání na prezenční.
Realizátor	škola
Cílová skupina	1. - 5. ročník
Počet žáků v programu	285
Počet hodin programu	min. 10 hodin v 1. ročníku pro každou třídu, min. 4 hodiny pro každou třídu v 2. – 5. ročníku.
Návaznost programu na cíle MPP	Uspadnění přestupu z mateřské školy na školu základní, rozvoj komunikačních dovedností, stmelení kolektivu třídy, vytvoření bezpečného prostředí ve škole pro žáky nové i stávající po návratu z prázdnin nebo z distanční formy vzdělávání.
Ukazatele úspěšnosti	Třídy fungují jako skupina, vykazují dobré vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli.
Termín	září 2023
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová, třídní učitelé

Název programu	Třídnická hodina
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Cílem je rozvíjet dobré vztahy mezi žáky, vytvářet pozitivní třídní klima, stanovit přiměřená pravidla, rozvíjet sociální kompetence žáků. V případě uzavření škol v souvislosti s COVID-19 budou třídnické hodiny probíhat i v online prostředí.
Realizátor	škola
Cílová skupina	1. – 5. ročník
Počet žáků v programu	285
Počet hodin programu	10 pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Posilování sociálních kompetencí žáků - umět adekvátně řešit náročné životní situace.
Ukazatele úspěšnosti	Třídy fungují jako skupina, vykazují dobré vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli.
Termín	V průběhu celého školního roku
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé

Název programu	Dopravní výchova
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Seznámení s pravidly silničního provozu – chodec, cyklista, bezpečné chování v dopravě, získání praktických dovedností, jízdy zručnosti.
Realizátor	Dětské dopravní hřiště Žižkov, MP Praha
Cílová skupina	4. - 5. ročník
Počet žáků v programu	114
Počet hodin programu	8 hodin pro každou třídu ve 4. – 5. ročníku (teorie a praxe na dopravním hřišti)
Návaznost programu na cíle MPP	Zvyšování sociálních kompetencí, formování postojů k hodnotám, zodpovědné chování žáků, ochrana zdraví.
Ukazatele úspěšnosti	Orientace v oblasti pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty, bezpečné chování na ulici. Osobní bezpečí.
Termín	v průběhu celého školního roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Hora

Název programu	Finanční gramotnost
Typ programu	Beseda
Stručná charakteristika programu	Program je zaměřen na rozvoj finanční gramotnosti žáků.
Realizátor	Remedium o. p. s., bankovní instituty (ČS a.s., ČSOB a.s.)
Cílová skupina	2. – 5. ročník
Počet žáků v programu	225
Počet hodin programu	2 – 6 hodin pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Seznámení žáků s projevy rizikového chování. Rozvoj sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí, formování postojů k hodnotám, pozitivní sebehodnocení.
Ukazatele úspěšnosti	Při rozhovorech s žáky zjištěné správné a adekvátní reakce na vzniklou situaci (ověření správného postupu). Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace.
Termín	v průběhu celého školního roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Hovorka, Mgr. Petřinová

Název programu	Hasík
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Preventivní program v oblasti požární ochrany, praktický nácvik chování při mimořádné události, návštěva hasičské stanice.
Realizátor	HZS hl. m. Prahy, por. Ing. Adamcová
Cílová skupina	2. ročník
Počet žáků v programu	59
Počet hodin programu	6 hodin pro každou třídu v ročníku
Návaznost programu na cíle MPP	Umět adekvátně řešit náročné životní situace. Zvýšit odolnost žáků vůči rizikovému chování. Formování postojů k hodnotám.
Ukazatele úspěšnosti	Orientace v oblasti požární ochrany, znalost důležitých telefonních čísel, ochrana člověka za mimořádných událostí. Volba adekvátního způsobu řešení mimořádné události.
Termín	jaro 2024
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová

Název programu	Mediální gramotnost
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Semináře jsou zaměřeny na rozvoj žákovských dovedností v oblasti přístupu k médiím, chápání a kritického vyhodnocování jejich obsahu, vytváření vlastních sdělení a orientace v online prostředí s důrazem na osobní bezpečí.
Realizátor	škola
Cílová skupina	5. ročník
Počet žáků v programu	58
Počet hodin programu	12 pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Posilování sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí. Formování postojů k hodnotám.
Ukazatele úspěšnosti	Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace (ověření správného postupu). Počet řešených situací dané problematiky.
Termín	říjen 2023
Zodpovědná osoba	Mgr. Petřinová, Mgr. Kaňková

Název programu	Policie radí dětem
Typ programu	Interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Semináře jsou zaměřeny na různé formy rizikového chování, se kterým se žáci mohou setkat doma, ve škole i na ulici.
Realizátor	por. Holub, Muzeum Policie ČR
Cílová skupina	1. - 5. ročník
Počet žáků v programu	285
Počet hodin programu	1 pro každou třídu
Návaznost programu na cíle MPP	Posilování sociálních kompetencí, budování pocitu osobního bezpečí. Formování postojů k hodnotám.
Ukazatele úspěšnosti	Volba adekvátního způsobu řešení náročné životní situace (ověření správného postupu). Počet řešených situací dané problematiky.
Termín	1. pololetí školního roku
Zodpovědná osoba	Mgr. Hora

c) rodiče

Název programu	Seznámení rodičů s prací školního metodika prevence a výchovného poradce, představení MPP a preventivních programů
Stručná charakteristika programu	Informace pro rodiče o strategii primární prevence na škole, vysvětlení základních pojmů, seznámení nových žáků a jejich rodičů se školním preventivním týmem, letáčky na nástěnky a webové stránky školy.
Realizátor	Třídní učitelé, školní metodik prevence, výchovný poradce
Počet hodin programu	1
Termín konání	září, říjen 2023 (1. třídní schůzky)
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé, Mgr. Petřinová

Název programu	Vytváření otevřeného partnerství s rodiči (tradice, zvyky – Vánoce, Velikonoce, společné projekty)
Stručná charakteristika programu	Neformální setkání učitelů, dětí a jejich rodičů při tvořivých dílnách a programech školní družiny. Projekt „Rodiče učí“. Projekty zajišťované samotnými rodiči (burza knih, natírání plotu apod.)
Realizátor	školní družina, třídní učitelé, zájmové vyučování, rodiče
Počet hodin programu	nelze odhadnout
Termín konání	v průběhu celého školního roku
Zodpovědná osoba	vedení školy, Mgr. Petřinová, Mgr. Marek, vyučující zájmového vzdělávání, Rada školy

Název programu	Vánoční koncert školního pěveckého sboru
Stručná charakteristika programu	Vystoupení pěveckého sboru
Realizátor	PaedDr. Kačírková
Počet hodin programu	1
Termín konání	prosinec 2023
Zodpovědná osoba	PaedDr. Kačírková

Evaluace

Při hodnocení úspěšnosti a efektivity primární prevence na škole vycházíme z vlastního pozorování, z informací třídních učitelů a vychovatelů školní družiny, z podnětu samotných žáků či jejich rodičů (individuální konzultace, třídní schůzky, ohlasy na programy), z dokumentace školního metodika prevence a výchovného poradce (zápisy z jednání o dítěti, udělená kázeňská opatření).

Kvalitativní a kvantitativní hodnocení

Cíle preventivního programu se podařilo naplnit a většinu plánovaných aktivit zrealizovat.

Do třídnických hodin byla zařazována jak aktuální témata, tak řízené aktivity posilující soudržnost kolektivu, bezpečné a pozitivní školní klima a posilující odolnost jedinců vůči rizikovým jevům ve společnosti.

Z časových, organizačních a finančních důvodů nebyly realizovány aktivity: Chovám se bezpečně (realizátor Život bez závislostí), Hasík (realizátor HZS) a Policie radí dětem (realizátor Policejní muzeum). Obsahová náplň těchto aktivit však byla zařazena do průřezových témat a třídnických hodin.

Dále nebyla oproti plánu realizována školení pedagogů v oblasti osobnostně sociálního rozvoje.

a) Kvalitativní hodnocení

- setkání školních metodiků prevence – sdílení příkladů dobré praxe, možná podpora ze strany PPP a zřizovatele, seznámení s organizacemi poskytujícími služby v oblasti RCH na území MČ – plánujeme účast i v následujících letech
- blok primární prevence – programy zajišťované organizací Život bez závislostí jsou nedílnou a velmi důležitou součástí komplexní prevence na ZŠ Jarov, plánujeme v jejich realizaci pokračovat. 2 plánované programy nebyly z finančních důvodů realizovány externím poskytovatelem služeb, ale prostřednictvím školního metodika prevence (1. a 2. ročník – Chovám se bezpečně, Nejsme jen spolužáci, ale i kamarádi)
- interaktivní semináře – cíle se podařilo naplnit, ve všech aktivitách plánujeme pokračovat
- besedy – součástí dlouhodobého projektu Rodiče učí se staly besedy na témata online bezpečí, první pomoc, finanční gramotnost, prevence zdraví, právo – již tradiční projekt, který zapojuje do výuky rodiče žáků; plánujeme v něm pokračovat i v dalších letech
- Společné aktivity na rozvoj spolupráce mezi školou a rodinou – rozsvícení vánočního stromečku, živý betlém, koncert školního pěveckého sboru, burza knih, barevné rozloučení se školním rokem – navázána spolupráce se sdružením rodičů; v aktivitách plánujeme pokračovat

b) Kvantitativní hodnocení**a) pedagogové**

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCH	
Počet vzdělávacích aktivit	3
Počet celkově proškolených pedagogů	1
Počet hodin	5

b) žáci

Specifické preventivní aktivity	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Interaktivní seminář	8	284	104
Beseda	2	60	3
Blok primární prevence	7	173	28

Volnočasové aktivity při škole	Počet aktivit	Počet žáků
Školní družina	10	210
Školní kroužky	3	50
Prázdninové akce školy	1	45

c) rodiče

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti specifické prevence RCH	0	0	0
Aktivity pro rodiče v oblasti nspecifické prevence	5	20	nelze přesně určit

Školní program proti šikanování, kyberšikaně

Právní východiska

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. MŠMT 21149/2016.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT 21291/2010-28 vč. jeho aktualizací.

1. Program

Cíl programu

Tento Program proti šikanování, kyberšikaně slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole. Zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanovacího chování. Součástí je i krizový plán školy.

Program je určen všem pedagogickým i nepedagogickým zaměstnancům školy, rodičům a žákům školy.

Školní program proti šikanování, kyberšikaně je nedílnou součástí prevence rizikového chování ve škole a Preventivního programu školy.

Podpora programu

- Školní vzdělávací program Jarov – malá škola pro všechny, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky navzájem a žáky a učiteli a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy
- systém dalšího vzdělávání pedagogů
- dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve škole zejména před vyučováním, během přestávek mezi vyučovacími hodinami, ve školní jídelně a školní družině
- smysluplný školní řád
- zmapování situace – analýza a evaluace
- společný postup řešení při výskytu šikany ve škole
- primární prevence v práci třídních učitelů, ve výuce, ve školních i mimoškolních programech
- informování žáků
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s poradenskými službami a specializovanými zařízeními

2. Šikana

Charakteristika šikany

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikana. Ta může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání výhružných sms či emailů.

Projevy šikany

- verbální: přímá, nepřímá – psychická (součástí i kyberšikana)
- fyzická agrese: přímá, nepřímá (např. krádeže a ničení majetku oběti)
- s0,
- míšená: kombinace verbální a fyzické šikany (např. násilné a manipulativní příkazy)

Prevence šikany

- podporovat rozvoj pozitivních vztahů mezi žáky
- vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání
- jednat s žáky jako s partnery, bez výjimek respektovat jejich práva, ale zároveň je vést k plnění povinností
- udržovat ovzduší důvěry mezi pedagogy a žáky
- v kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat
- nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že není pedagog pověřen v danou chvíli dohledem
- informovat žáky, ale i rodiče o možnosti kontaktovat při problémech třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce i vedení školy

Zásady pro bezpečný pohyb a komunikaci na internetu

- nedůvěřovat neznámým lidem na internetu – každý se může vydávat za někoho jiného
- nesdělovat nikomu na internetu své celé jméno, bydliště, školu, telefonní číslo
- nikdy se nescházet s cizími lidmi, které jsme poznali při chatování nebo na sociálních sítích

- chránit si svá hesla, neříkat je nikomu kromě svých rodičů
- neposílat ani nezveřejňovat své fotografie, někdo by je mohl zneužít
- při nálezů podezřelých nebo nevhodných stránek informovat okamžitě dospělého
- nedůvěřovat všem informacím na internetu, ověřovat je i z jiných zdrojů
- vyvažovat čas strávený u počítače s časem stráveným jinými koníčky, sportem a osobním kontaktem s kamarády – závislost na počítači je nemoc
- zabezpečit si soukromí na sociálních sítích tak, aby k osobním informacím a fotografiím měli přístup jen oprávněné osoby
- chovat se na internetu fěr – nikoho neurážet, nezasměšňovat, nenapatat, nevyhrožovat. Nikoho bez jeho vědomí nenatáčet a nefotit, toto nezveřejňovat na internetu ani neposílat telefonem (kyberšikana). Když něco takového zjistíme o sobě nebo o někom jiném, svěřit se dospělé osobě, které důvěřujeme. Kyberšikanu lze nahlásit na www.horkalinka.cz nebo www.ditekrize.cz.
- nestahovat z internetu hry a programy zadarmo (nelegální)

Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet
- kritika žáka, výtky na jeho adresu
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů, nucení k spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které sice nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům

Nepřímé např.:

- žák je o přestávkách často osamocení, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným

- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Rodiče žáka by si měli všimnout především těchto možných příznaků šikánování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- dítě nemá chuť jít ráno do školy (zvláště když mělo dříve školu rádo), odkládá odchod z domova, ztrácí chuť k jídlu
- dítě střídá různé cesty do a ze školy, prosí o doprovod či dovoz a odvoz autem
- dítě chodí domů hladové (agresori mu berou svačinu či peníze na svačinu)
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě, odmítá se svěřit
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (např. opakovaně říká, že je ztratilo), může doma peníze i krást
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- dítě je neobvykle agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, může projevat zlobu i vůči rodičům
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Šikana zaměřená na učitele

Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků je chápána jako celostní problém, který se týká všech členů pedagogického sboru školy. Není výsledkem osobnostních charakteristik učitele nebo jeho sociálních či pedagogických kompetencí.

Šikana zaměřená na učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a žák se dostane do pozice větší moci než pedagog.

Nejčastěji se odehrává ve škole, může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.

Je zapotřebí mít na paměti, že šikanou může trpět i vysoce zkušený a kompetentní pedagog, který dobře zná svůj předmět, ovládá třídní management a má dobré pedagogické schopnosti.

Prevence šikany zaměřené na učitele:

- vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry
- pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě, na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky
- pedagog posiluje zapojení žáků do výuky, dává jim na výběr, činí úkoly a výuku pro žáky zajímavými, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků
- pedagog očekává úspěch u všech žáků, podporuje, žáky neponižuje či nezesměšňuje, při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost
- pedagog si všímá změn v náladě, emocích a chování žáků

Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele

- pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v dané situaci v pozici oběti, která nesmí zůstat v situaci sama, ale vyhledá pomoc ostatních (škola podporuje své pedagogy k vyhledání pomoci, zajistí bezpečí pro pedagoga a řeší vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy)
- v případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem/žáky si pedagog pro sebe zajistí bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.), požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě, vyžaduje-li to situace
- je zapotřebí, aby pedagog sám i jeho kolegové porozuměli tomu, že pedagog byl vystaven traumatickému zážitku. Je proto zapotřebí dovolit si čas na zpracování šoku, neobviňovat se.
- pro třídu, ve které se šikana odehrála, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě

3. Odborná literatura:

KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-736-7014-3.

KOLÁŘ, Michal. *Skrytý svět šikanování ve školách: příčiny, diagnostika a praktická pomoc*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2000. Pedagogická praxe. ISBN 80-717-8409-5.

Krizový plán školy při výskytu rizikového chování ve škole

Důležitá telefonní čísla a kontakty na odborná zařízení jsou vyvěšena na nástěnce ve sborovně a jsou uvedena v příloze č. 3 tohoto preventivního programu.

Postup pedagogického pracovníka při podezření na šikanu, kyberšikanu

Informují-li rodiče pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje se školním metodikem prevence (ŠMP) a výchovným poradcem (VP), informuje ředitele školy (ŘŠ).

Má-li pedagogický pracovník podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.

V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupracuje se školním metodikem prevence a výchovným poradcem.

Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, kyberšikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.

Navrhne pedagogické radě potrestání agresorů.

Kroky při řešení obvyčejné počáteční šikany – odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany

1. Rozhovor s informátory a oběťmi – vytvoření vnějšího obrazu šikanování

Důležité věci si zapisovat, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

2. Nalezení vhodných svědků

Vybereme žáky, kteří s obětí kamarádí nebo ji alespoň neodmítají, žáky, kteří nejsou závislí na agresorech.

3. Individuální, případně konfrontační rozhovor se svědky – nikdy ne konfrontace agresorů a obětí!

Důležité je, abychom rozhovory organizovali tak, aby o nich druzí nevěděli. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

4. Ochrana oběti

5. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:

- a. **rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření). Vyslechnout oběť** – citlivě, diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnost informací. Tento pohovor musí vést osoba, které oběť důvěřuje.

b. **rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi (směřování k metodě vnějšího nátlaku)** – následuje až po shromáždění důkazů. Slouží k zastavení agrese. Upozorníme agresory, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jejich potrestání přísnější, případně bude nahlášeno policii. Naopak, pokud budou mít snahu napravit situaci, může to zmírnit kázeňská opatření. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

6. Realizace vhodné metody:

a. **metoda usmíření**

b. **metoda vnějšího nátlaku**

Svolání jednání o chování dítěte (vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé, případně další učitelé, psycholog z PPP). Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

Na základě shromážděných informací se posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je její stupeň závažnosti, navrhne se další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku. Potrestání agresorů je individuální a závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jednalo o první případ nebo recidivu.

7. Individuálně **pozvat k jednání rodiče agresorů**, seznámit se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnosti nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na OSPOD a Policii ČR. V otázce trestů nepřistupovat na kompromisy. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

8. Třídnická hodina

a. efekt metody usmíření

b. oznámení potrestání agresorů

9. **Rozhovor s rodiči oběti** – seznámit se situací, domluvit se na opatřeních, požádat o spolupráci. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

10. **Třídní schůzka** – informovat všechny rodiče o situaci ve třídě

11. **Selektivní prevence** – informovat o potrestání agresorů, dále se třídou pracovat na budování kamarádkých a bezpečných vztahů. Obrátit se na odborníky.

Postup při pokročilé šikaně a nestandardní šikaně

1. **Překonání šoku pedagogického pracovníka** (bleskový odhad závažnosti a formy šikany) a **bezprostřední záchrana oběti**

2. **Informování vedení školy** – domluva pracovníka, který odhalil šikanu, vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a případně dalších pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování (přerušit výuku, zajistit dohled ve třídě, zamezit komunikaci mezi dětmi).

3. **Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi** – rozdělit agresory

4. Pokračující pomoc a podpora oběti – v případě vážnějšího zranění zajistíme lékařskou péči, co nejdříve informujeme rodiče. Nemá-li oběť vážnější zranění, poskytneme jí podpurnou péči (navodíme pocit ochrany a bezpečí, je-li to možné, klademe otázky ke zmapování vnějšího obrazu).

5. Nahlášení Policii ČR, event. podání trestního oznámení

6. Vlastní vyšetřování – vždy počkáme na vyjádření Policie ČR, domluvíme se, kdo bude šetřit. Výchovný poradce a školní metodik prevence případně začnou s vyšetřováním šikanování podle kroků 1 – 8 při vyšetřování počáteční šikany. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.

V případě, že se jedná o pokročilé stadium šikany, je nutné obrátit se na odborníky:

- ▮ v resortu školství – pedagogicko-psychologické poradny, středisko výchovné péče, speciálně pedagogická centra (Pedagogicko – psychologická poradna pro Prahu 3, metodik prevence Mgr. et Bc. Dominika Hoppe, tel. 770 197 708; Matěj Koudelka, tel. 771 157 900)
- ▮ v resortu zdravotnictví – pediatri a odborní lékaři, dětské psychologové, psychiatři a zařízení, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie (Centrum sociálních služeb Praha - Krizové centrum Riaps - 222 586 768 (8,00 - 16,00 hodin), 222 582 151 (16,00 - 8,00 hodin))
- ▮ v resortu sociální péče – oddělení péče o rodinu, oddělení sociální prevence, orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD ÚMČ Praha 3, tel. 222 116 485)

7. Léčba – metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Depistážní dotazníky

I. Dotazník pro zachycení alarmujících signálů

(výpověď žáka o sobě)

- 1) Ublížoval ti někdo ze třídy?
- 2) Ublížoval ti někdo ze školy?
- 3) Stalo se ti to víckrát? Pokud ano, kolikrát?
- 4) Jak ti bylo ubližování?
- 5) Kdy se to stalo?
- 6) Kde se to stalo?
- 7) Cítil(a) ses z toho nešťastný(á), vystrašený(á)?
- 8) Jsi chlapec, nebo dívka?
- 9) Ten kdo ti ublížil, byl chlapec nebo dívka?
- 10) Řekl jsi o tom někomu? Pokud ano, komu?

(výpověď žáka na druhé)

- 1) Kdo ubližuje ostatním?
- 2) Kdo ponižuje a zastrašuje spolužáky?
- 3) Kdo používá násilí proti druhým?
- 4) Kdo zesměšňuje spolužáky?
- 5) Kdo nejvíc pošťuchuje?
- 6) Kdo se nejvíc pere?
- 7) Kdo se stává terčem různých vtípků a legrací?
- 8) Kdo má strach z nějakého spolužáka?
- 9) Kdo je ostatními přehlížen a odmítán?
- 10) Kdo je fyzicky napadán a neumí se bránit?

II. Úvodem k dotazníku

Za šikanování se považuje to, když jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně ubližuje druhým. Znamená to, že ti někdo, komu se nemůžeš bránit dělá, co je ti nepříjemné, co tě ponižuje, nebo tě prostě bolí – strká do tebe, nadává ti, schovává ti věci, bije tě. Ale může ti znepříjemňovat život i jinak, pomlouvá tě, intrikuje proti tobě, navádí spolužáky, aby s tebou nemluvili a nevšímali si tě.

Šikanování se děje skrytě a my se o něm můžeme dozvědět pozdě nebo vůbec ne. Proto potřebujeme tvoji pomoc a prosíme tě, abys vyplnil(a) anonymně tento dotazník. Informace nám pomohou zabránit ubližování slabým a bezbranným a vytvořit bezpečnější prostředí pro všechny

Postup rodičů při podezření na šikanování

1. Informace třídnímu učiteli, popř. jinému pedagogickému pracovníkovi
2. Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků, vč. výchovného poradce a školního metodika prevence, obrátí se na ředitele školy.
3. Jsou-li rodiče přesvědčeni, že škola postupuje při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost na školu České školní inspekci.

Postup při nálezu alkoholu v prostorách školy

Při nálezu alkoholu v prostorách školy, postupuje zaměstnanec školy takto:

1. Danou látku netestuje.
2. Ihned uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu).
4. Zpracuje stručný záznam a předá školnímu metodikovi prevence k archivaci.

Pokud pracovník školy **zadrží alkohol u některého žáka**, postupuje takto:

1. Danou látku netestuje.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu).
4. Sepíše záznam, který bude obsahovat vyjádření žáka, u kterého byl alkohol zajištěn; dále datum, místo, čas a jméno žáka, u kterého byl alkohol zajištěn (nebo který ho odevzdal) a také podpis tohoto žáka. V případě odmítnutí podpisu uvedeme tuto skutečnost do zápisu. Při zápisu musí být přítomen zástupce vedení školy. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
5. O nález alkoholu uvědomíme zákonného zástupce žáka, u opakovaného nálezu odbor sociální péče.
6. Pokud máme podezření, že látka obsahuje i jiné příměsi než alkohol, předáme látku přivolanému lékaři.

Postup při konzumaci alkoholu v prostorách školy

1. Pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit a alkohol mu odebrat.
2. Učitel posoudí momentální stav žáka.
3. Pokud je žák ohrožen na zdraví či životě, přivolá lékařskou službu první pomoci, informuje vedení školy a dále sepíše záznam o události. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
4. Pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepíše učitel se žákem záznam i s jeho vyjádřením a oznámí situaci vedení školy. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
5. Pokud žák není schopen další výuky, je třeba oznámit vzniklou situaci zákonnému zástupci a vyzvat ho k vyzvednutí žáka ze školy; pokud je zákonný zástupce nedostupný, oznámí škola situaci odboru sociální péče a vyčká jeho pokynů (škola má právo vyžadovat pomoc tohoto odboru).
6. Zákonnému zástupci škola oznámí informaci o konzumaci alkoholu jeho dítětem i v případě, že je žák schopen další výuky.
7. Při opakování této situace škola oznámí skutečnost odboru sociální péče.

8. V případě zájmu rodičů škola nabídne odbornou pomoc a informuje o dalších možných postupech vedoucích k odstranění těchto nežádoucích jevů.
9. Škola vyvodí z dané situace sankce dle školního řádu.

Obdobný postup zvolí pedagog i v případě **příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu**.

Postup při užívání tabákových výrobků ve škole

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zakázáno – vyhlášky, školní řád.

1. Pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci tabákových výrobků, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit a tabákový výrobek mu odebrat.
2. Učitel posoudí momentální stav žáka.
3. Pokud je žák ohrožen na zdraví či životě, přivolá lékařskou službu první pomoci, informuje vedení školy a dále sepíše záznam o události. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
4. Pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepíše učitel se žákem záznam i s jeho vyjádřením a oznámí situaci vedení školy. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
5. Třídní učitel informuje zákonného zástupce.
6. V závažných případech, a pokud se daná situace opakuje, škola informuje odbor sociální péče.
7. Z konzumace tabákových výrobků vyvodí škola sankce dle školního řádu.

Tento postup platí i v případě konzumace tabákových výrobků ve vnějších prostorách školy a jejím blízkém okolí.

Postup při konzumaci omamných a psychotropních látek (OPL) ve škole

Obecně platí zákaz výroby, distribuce a přechovávání těchto látek bez ohledu na věk žáka a prostředí, kde by k tomu docházelo. Školní řád stanovuje sankce za užití těchto látek ve škole či za příchod pod jejich vlivem.

Postup při přistižení žáka při konzumaci, distribuci či při navádění k užívání OPL:

1. Pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci, distribuci či navádění k užívání OPL, je primárně nutné mu v další konzumaci, distribuci či navádění k užívání zabránit a OPL mu odebrat.
2. Učitel posoudí momentální stav žáka, event. jaké hrozí nebezpečí.

3. Pokud je žák ohrožen na zdraví či životě, přivolá lékařskou službu první pomoci, informuje vedení školy a dále sepíše záznam o události. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
4. Pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepíše učitel se žákem záznam i s jeho vyjádřením a oznámí situaci vedení školy. Zapsané založit do dokumentace ŠMP.
5. Třídní učitel informuje o události zákonného zástupce a v případě potřeby jej vyzve k odvedení žáka ze školy. Pokud je zákonný zástupce nedostupný, škola informuje odbor sociální péče.
6. Současně třídní učitel (ředitel školy) plní oznamovací povinnost orgánu sociálně právní ochrany dítěte či Policii ČR.
7. V případě zájmu rodičů nabídne školní metodik prevence další odbornou pomoc či informuje o možnostech řešení.
8. Z konzumace, distribuce či navádění k užívání OPL vyvodí škola sankce dle školního řádu.

Podobný postup škola zvolí i **při příchodu žáka pod vlivem OPL.**

Postup při nálezů omamných a psychotropních látek (OPL) ve škole

Při nálezů podezřelé látky ve škole, postupuje zaměstnanec školy takto:

1. Danou látku netestuje.
2. Nález oznámí vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka látku vloží do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů; obálku opatří razítkem, podpisem a uschová v trezoru školy.
4. Vedení školy informuje o nálezů Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

Pokud zaměstnanec **nalezne látku**, kterou považuje za psychotropní či omamnou **přímo u žáka školy**, postupuje takto:

1. Zabavenou látku netestuje.
2. Ihned uvědomí vedení školy.
3. Sepíše záznam o nálezů s vyjádřením žáka (datum, místo a čas nálezů, jméno žáka). Záznam podepíše i žák, u kterého byly látka nalezena (nebo který ji odevzdal). Pokud odmítne, uvede učitel tuto skutečnost do zápisu; zápisu je přítomen zástupce vedení školy a zapsané je uloženo do dokumentace ŠMP.
4. Vedení školy o nálezů informuje Policii ČR, která provede identifikaci látky a informuje zákonného zástupce.

Pokud je látka nalezena u intoxikovaného žáka, přivoláme lékaře a předáme mu vzorek látky (nutné pro léčbu); další postup zajistí Policie ČR.

Pokud má zaměstnanec školy **podezření**, že některý z žáků **má OPL u sebe**, postupuje takto:

1. Informuje vedení školy, které vyrozumí Policii ČR a konzultuje s ní.
2. Informuje zákonné zástupce žáka.
3. Do příjezdu Policie ČR izoluje žáka od ostatních (ředitelna školy) a vykonává nad ním dohled. Zaměstnanci školy nemají právo vykonávat osobní prohlídku nebo prohlídku osobních věcí žáka.

Postup v situaci, kdy se žák svěřil s užíváním návykových látek:

1. Nikdy se nevyhýbáme rozhovoru; nabídneme radu, pomoc – citlivý přístup.
2. Neslibujeme mlčenlivost (rozpor se zákonem – máme oznamovací povinnost).
3. Rozhovor vedeme tak, abychom přesvědčili žáka k návštěvě odborného zařízení a k souhlasu s informováním rodičů - můžeme nabídnout účast na jednání s rodiči.
4. Žákovi i jeho zákonnému zástupci nabídneme pomoc při hledání odpovídající odborné pomoci.

Postup v situaci, kdy rodič hledá ve škole radu, jak řešit problémy s návykovými látkami u svého dítěte

1. Neodmítáme; respektujeme specifika každého případu.
2. Poskytneme informace o dostupných službách.
3. Doporučíme poradenství.
4. Nabídneme společné kroky, kterými můžeme rodičům pomoci (informovanost o práci ve škole, konzultace se žákem).

Postup školy při řešení rizikového chování v dopravě a rizikových sportovních aktivit

Má-li zaměstnanec školy podezření, příp. zkušenost s výrazně rizikovým chováním žáka v dopravě či při sportu, informuje výchovného poradce, popř. konzultuje s příslušnou pedagogicko - psychologickou poradnou. Škola dále informuje zákonné zástupce žáka, o jednání provede zápis do dokumentace ŠMP.

Postup školy při řešení poruch příjmu potravy

Má-li zaměstnanec školy podezření na poruchy příjmu potravy u žáka, naváže osobní kontakt s žákem a vždy informuje zákonného zástupce. V případě zájmu ze strany žáka nebo jeho zákonného zástupce nabídne možnosti odborné pomoci. O jednání se zákonnými zástupci žáka provede zápis do dokumentace ŠMP.

Postup školy při podezření na týrání či zneužívání dítěte

Má-li zaměstnanec školy podezření na týrání či zneužívání žáka (změna v chování, zhoršení prospěchu, špatná hygiena, modřiny, úzkostné až vyděšené reakce, otálení s odchodem domů, trvalý hlad, únava, neomluvené absence) postupuje takto:

1. Naváže s žákem osobní kontakt.
2. Informuje třídního učitele, výchovného poradce, školního metodika prevence, vedení školy.
3. Třídní učitel vyzve rodiče ke konzultaci, kde požádá o vysvětlení změny v chování žáka. Z jednání provede zápis, který založí do dokumentace ŠMP:
4. V případě potřeby po posouzení konkrétní situace (při podezření ze sexuálního zneužívání vždy) kontaktuje orgán sociálně právní ochrany dítěte, event. Policii ČR.

Postup školy při řešení vandalismu ve škole

Zjistí-li zaměstnanec školy poškození školního majetku, informuje vedení školy. O vzniklé škodě vyhotoví záznam a pokusí se odhalit viníka. Je-li viník znám, může na něm (nebo jeho zákonnému zástupci) být vymáhána škoda. Pokud nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Postup školy při řešení záškoláctví

Pokud třídní učitel zjistí neomluvenou absenci žáka, informuje vedení školy a písemně toto oznámí zákonnému zástupci žáka. Při opakované neomluvené absenci kontaktuje výchovný poradce OSPOD.

Postup školy při úrazu žáka

Pokud dojde k úrazu žáka, musí být neprodleně informován nejbližší zaměstnanec školy. Ten zajistí předlékařskou pomoc a v případě potřeby kontaktuje lékařskou službu první pomoci. Hospodárka školy nebo školník zajistí bezproblémový příjezd sanitky k budově školy. Je-li to nezbytné, zajistí škola doprovod zraněného do zdravotnického zařízení. Vedení školy nebo vyučující informují zákonného zástupce. Vyučující vyhotoví záznam do knihy úrazů. Úraz je vyhodnocen a jsou učiněna preventivní opatření k minimalizaci dalších úrazů.

Preventivní program – školní neúspěšnost

1. Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Neprospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřující k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti. Strategie reaguje také na kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání České školní inspekce pro školní rok 2022/2023.

2. Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, PAS,
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence,
- vysoká absence,
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu,
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče,
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájmem rodičů o spolupráci se školou,

- nadměrně ochranné rodinné prostředí,
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy,
- dítě – cizinec.

3. Žák je ohrožen školní neúspěšností, když

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen,
- dlouhodobě neplní zadané úkoly,
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření,
- jeho příprava není systematická.

4. Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví,
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

5. Přecházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

6. Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

Včasně podchycení žákových potíží jednotlivými vyučujícími, ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém, v takovém případě o neúspěšnosti informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování, školním

psychologem či dalšími členy školního poradenského pracoviště. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP, apod.).

Je uplatňován třístupňový model péče:

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Základem účinného řešení školní neúspěšnosti je správné rozpoznání příčin, viz výše uvedené faktory.

Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost, zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků (evaluační dotazníky).

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

Závěr

Pro každý zdravý kolektiv jsou důležitá společně vytvořená a všemi dodržovaná pravidla. Proto na začátku každého školního roku seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi, s třídními pravidly, se Školním řádem a pravidly hodnocení. V průběhu školního roku důsledně dbáme na dodržování stanovených pravidel v rámci dopoledního vyučování a o přestávkách. Odpoledne vytváříme našim žákům dostatečně širokou nabídku plnohodnotného a smysluplného využití volného času.

Uvědomujeme si nutnost velmi úzké spolupráce s rodiči našich žáků. Proto je důležité budovat a udržovat si jejich důvěru a využívat ji pro spolupráci při řešení případných problémů.

Za základní předpoklad efektivní prevence rizikového chování považujeme podporu pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky: solidarity a tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy, spolupráce a respektu. Budováním pozitivní a radostné atmosféry ve škole se snažíme předcházet vzniku rizikového chování u žáků.

Tento preventivní program byl projednán a schválen pedagogickou radou dne 4. září 2023.

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Příloha č. 2 - Doporučená literatura a informační zdroje

Příloha č. 3 - Důležitá telefonní čísla

Příloha č. 4 - Související právní dokumenty

Příloha č. 5 - Spolupráce školy se subjekty zájmového a dalšího vzdělávání

Příloha č. 1 - Tematické bloky ve výuce, zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník/pololetí	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1. /I.	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Základní mezilidské vztahy a komunikace.	8 hod.	Mgr. Brožovská Mgr. Žáková
2. /I.	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Základní formy společenského styku.	8 hod.	Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková
4. – 5. /II.	Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Hledání pravdy a dobra.	2 hod.	Mgr. Žilová Mgr. Hovorka Mgr. Petřinová Mgr. Kaňková Mgr. Hříbková
1. /I.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Části lidského těla, osobní hygiena, zdravá výživa, pitný režim.	5 hod.	Mgr. Brožovská Mgr. Žáková
2. /I.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Správné návyky a postoje.	6 hod.	Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková
2. /II.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Pohyb a zdraví, hygienické návyky, pitný a stravovací režim. Krizová telefonní čísla.	5 hod.	Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková
3. /I.	Prvouka	Člověk a jeho svět	Zdravý životní styl. Ochrana před mimořádnými událostmi.	5 hod.	Mgr. Hora Mgr. Útratová
4. – 5. /II.	Přírodověda	Člověk a jeho svět	Lidské tělo, čistota, hygiena, zdravý životní styl. Lidské vztahy, sexuální výchova, partnerství v rodičovství. Bezpečné chování, krizové situace, osobní bezpečí. Ochrana za mimořádných událostí. Dopravní výchova. Využití volného času, prevence závislostí. Práva dítěte.	6 hod.	Mgr. Kaňková Mgr. Marek Mgr. Petřinová Mgr. Žilová
1., 3. – 5. /II.	Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Konverzace. Pozdrav, poděkování, omluva, prosba. Seznámení, kamarádství.	3 hod.	Mgr. Zahálková Mgr. Homolová Mgr. Žilová Mgr. Schybalová

4. – 5. /II.	Matematika	Matematika a její aplikace	Praktické úlohy z oblasti finanční gramotnosti.	5 hod.	Mgr. Hora Mgr. Hovorka Mgr. Kaňková Mgr. Petřinová PaedDr. Šebl
4. - 5. /II.	Informatika	Informační a komunikační technologie	Bezpečnost na internetu, bezpečná práce, zdravotní rizika. Finanční gramotnost.	1 hod.	Mgr. Zahálková
1. – 3. /I.	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Význam a ochrana zdraví a prevence úrazů. Správná hygiena. Pravidla chování a mezilidské vztahy. Prevence závislostí. Bezpečné chování a prevence násilí. Krizové situace.	4 hod.	Mgr. Žáková Mgr. Brožovská Mgr. Pokorná Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková Mgr. Hříbková Mgr. Útratová
4. – 5. /I.	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	Hygienické návyky. Ochrana zdraví, prevence nemocí a úrazů. Chování a mezilidské vztahy, prevence šikany. Rozlišení prospěšných a škodlivých látek, drogová prevence, prevence ostatních závislostí. Chování za mimořádných událostí.	8 hod.	Mgr. Žilová Mgr. Hovorka Mgr. Kaňková Mgr. Petřinová Mgr. Marek
1. – 3. /I.	Sexuální výchova	Doplňující vzdělávací obory	Vztahy mezi vrstevníky. Ochrana zdraví. Osobní bezpečí.	4 hod.	Mgr. Žáková Mgr. Brožovská Mgr. Pokorná Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková Mgr. Útratová Mgr. Hříbková
4. – 5. /I.	Sexuální výchova	Doplňující vzdělávací obory	Ochrana zdraví, osobní a intimní hygiena, bezpečné sexuální chování, pohlavní nemoci. Bezpečný internet, bezpečnost ostatních médií. Návik chování v rizikových situacích.	4 hod.	Mgr. Žilová Mgr. Marek Mgr. Hovorka Mgr. Petřinová Mgr. Kaňková

1. /I.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Úcta k sobě, úcta k druhým.	2 hod.	Mgr. Žáková Mgr. Brožovská
1. /II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Prosociální chování.	1 hod.	Mgr. Žáková Mgr. Brožovská
2. /II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Tvořivost.	4 hod.	Mgr. Pokorná Bc. Zrůstková PaedDr. Kačírková
3. /I.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Komunikace.	1 hod.	Mgr. Útratová Mgr. Hříbková
3. /I.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Komunikace.	1 hod.	Mgr. Útratová Mgr. Hříbková
3. /II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Pozitivní hodnocení sebe i druhých.	4 hod.	Mgr. Útratová Mgr. Hříbková
3. /II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Tvořivost, rozvoj fantazie, dramatizace.	4 hod.	Mgr. Útratová Mgr. Hříbková
4. /I. – II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Komunikace. Pozitivní hodnocení druhých, empatie, prosociální chování. Tvořivost.	3 hod.	Mgr. Hovorka Mgr. Žilová
5. /I. – II.	Etická výchova	Doplňující vzdělávací obory	Komunikace. Poznání a pozitivní hodnocení sebe sama i druhých. Tvořivost v mezilidských vztazích a iniciativa.	3 hod.	Mgr. Kaňková Mgr. Petřinová

Příloha č. 2 – Doporučená literatura a informační zdroje

Učitelé mají k dispozici odbornou literaturu v učitelské knihovně. Zahrnuje publikace obecné i terapeutické.

Internetové informační zdroje pro pedagogy, žáky i rodiče jsou k dispozici mj. na nástěnce ve vestibulu školy a ve sborovně.

Prevence závislostí a dalších rizikových jevů

- www.adiktologie.cz
- www.podaneruce.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.prevence-info.cz
- www.plbohnice.cz
- www.sananim.cz
- www.alkoholik.cz
- www.bez cigaret.cz
- www.slzt.cz
- www.nekuratka.cz
- www.drogovaporadna.cz
- www.drogy-info.cz
- www.drogy.net

Problematika týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte

- www.ditekrize.cz
- www.detstvibeznasili.cz

Problematika poruch příjmu potravy

- www.idealni.cz

Problematika šikany, obětí trestných činů, krizová centra, linky důvěry

- www.nntb.cz
- www.sikana.org
- www.bkb.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.linkaztracenedite.cz
- www.rodicovskalinka.cz

Obecné

- www.msmt.cz
- www.mvcr.cz

E-bezpečí

- www.internetporadna.cz
- www.bezpecne-online.cz
- www.e-bezpeci.cz
- www.stoponline.cz
- www.napisnam.cz

Příloha č. 3 – Důležitá telefonní čísla

- Linka bezpečí, tel. 116 111
- Linka ztracené dítě, tel. 116 000
- Rodičovská linka, tel. 606 021 021
- Pražská linka důvěry, tel. 222 580 697
- Linka důvěry (dětské krizové centrum), tel. 241 484 149, tel. 777 715 215
- Linka pro odvykání kouření, tel. 800 350 000
- odbor školství MÚ Praha 3, tel. 222 116 357, vedoucí Mgr. Dagmar Novotná Ouřadová
- odbor sociálních věcí MÚ Praha 3, tel. 222 116 488, vedoucí Mgr. Vladimír Beran
 - oddělení sociální práce, tel. 222 116 451
 - oddělení sociálně právní ochrany dítěte, tel. 222 116 485
 - oddělení prevence a metodické podpory, tel. 222 116 480
- Pedagogicko – psychologická poradna pro Prahu 3, (metodici prevence Mgr. et Bc. Dominika Hoppe, tel. 770 197 708; Matěj Koudelka, tel. 771 157 900)
- oddělení prevence hlavního města Prahy
 - protidrogový koordinátor (Daniel Dárek), tel. 236 004 465
 - koordinátorka školské prevence (Ing. Monika Puchelová), tel. 236 004 164
- Městská policie hl. m Prahy, útvar prevence, tel. 222 025 879
- Policie ČR, preventivní informační oddělení, tel. 974 825 280
- Centrum sociálních služeb Praha - Krizové centrum Riaps tel. 222 586 768 (8,00 - 16,00 hodin), 222 582 151 (16,00 - 8,00 hodin)

Příloha č. 4 – Související právní dokumenty

STRATEGIE

- ▮ Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 –2027 http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf
- ▮ Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025 <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/akcni-plan-realizace-narodni-strategie-primarni-prevence-23-25>
- ▮ Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 - 2027 https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/narodni-strategie-prevence-asnizovani-skod-spojenych-se-zavislostnim-chovanim-2019_2027-173695/
- ▮ Strategie prevence kriminality na léta 2022 – 2027 <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2022-az-2027.aspx>

ZÁKONY

- ▮ Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění novela školského zákona č. 82/2015 Sb. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
- ▮ Zákon č. 383/2005 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., v platném znění novela č. 89/2012 Sb. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-383>
- ▮ Zákon č. 379/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-379>
- ▮ Zákon č. 273/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-273>
- ▮ Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>
- ▮ Zákon č. 59/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek ve znění pozdějších předpisů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-59>
- ▮ Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-135>
- ▮ Zákon č. 295/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-295>
- ▮ Zákon č.110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-110>
- ▮ Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, v platném znění novela č. 364/2011 Sb. a č. 366/2011 Sb. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-206>
- ▮ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- ▮ Zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-171>
- ▮ Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-292>
- ▮ Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně – právní ochraně dětí <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>
- ▮ Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>
- ▮ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

VYHLÁŠKY

- ▮ Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a její pozměňující novely č. 116/2011 Sb., 103/2014 Sb. a 197/2016 Sb. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>
- ▮ Vyhláška MŠMT č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>
- ▮ Vyhláška č. 438/2006, kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-438>
- ▮ Vyhláška MŠMT č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-317>
- ▮ Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505>

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- ▮ Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j.: 21291/2010-28) <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- ▮ Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j.: 21149/2016) <http://www.msmt.cz/file/38988/>
- ▮ Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j.: 43301/2013) <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/metodicke-doporuceni-msmt-pro-praci-s-individualnim>

Příloha č. 5 - Spolupráce školy se subjekty zájmového a dalšího vzdělávání

LEAP (English Across the Subjects)

DDM Ulita (sportovní, hudební a výtvarné kroužky, keramika, jazyky, příprava na gymnázia)

ZUŠ Štítného, P-3 (výtvarný a dramatický obor, keramika)

ZUŠ Učňovská, P-9 (hudební obor)

Policie ČR, Městská policie hl. m. Prahy, Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, Muzeum PČR

Národní muzeum, Muzeum hl. m. Prahy, Národní galerie

MČ Praha 3

Toulcův dvůr, Ekocentrum Koniklec, Planetárium hl. m. Prahy, Lesy ČR, Ornita

Divadlo U Hasičů, Divadlo v Dlouhé, Atrium Žižkov, Divadlo Gong

Zaobzor, o. s., Dětské dopravní hřiště Pražačka, Remedium, o. p. s.

Tvořivá škola, o. s., Agentura Majestic, v. o. s., Národní ústav pro další vzdělávání

Život bez závislostí, o. s.

SARAP

ČS a. s., ČSOB, Ústav Jaroslava Heyrovského

Společně k bezpečí

Česká televize, Český rozhlas